

**Magiczny
Kraków**

Zasady funkcjonowania dorożek konnych na Rynku Głównym

2024-03-07

Stanowisko Urzędu Miasta Krakowa w przedmiotowej sprawie było wielokrotnie prezentowane przez Wydział Spraw Administracyjnych, tj. przekazywane do wiadomości publicznej poprzez udostępnianie w powszechnych formach masowego przekazu. Stanowisko jest poparte wynikami badań przeprowadzanych przez specjalistów z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, z których wynika, że konie dorożkarskie na Rynku Głównym nie pracują ponad siły, wszystkie badane parametry mieszczą się w normie. Również umowy, jakie są zawierane z przedsiębiorcami - dorożkarzami zobowiązują ich do sprawowania należytej opieki nad końmi.

Wyniki w/w badań można znaleźć na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Krakowa pod adresem: www.bip.krakow.pl.

Aby uzyskać odpowiednią wiedzę na temat warunków pracy koni dorożkarskich Urząd zlecił odpowiednie badania wykwalifikowanej kadrze naukowej zajmującej się zoohigieną pracy zwierząt, specjalistom w zakresie użytkowania, biologii, behawioru i weterynarii koni z Zakładu Weterynarii, Rozrodu i Dobrostanu Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Badania prowadzone były w okresie letnim 2014 r. (czerwiec - wrzesień) w godzinach porannych, południowych i popołudniowych, a także późno wieczornych, czyli podczas całego okresu pracy koni dorożkarskich w Krakowie. Wykonywano je na obowiązujących w mieście postojach dla dorożek. Porównawczo przeprowadzono badania na terenie stadnin koni poza terenem Krakowa oraz ośrodków jeździeckich. Prowadzono badania psychometryczne i katatermometryczne, równolegle wykonując odczyty dodatkowym miernikiem mikroklimatu (WBGT). Uzupełniając korzystano z kamery termowizyjnej, która umożliwiała cyfrową rejestrację rozkładu temperatur oraz wizualizację promieniowania podczerwonego ciała koni i otaczającego podłoża. W celu określenia dobrostanu pracujących koni w kontekście warunków termicznych wykonano analizy hematologiczne i biochemiczne krwi pobieranej od koni dorożkarskich pracujących w Krakowie oraz przeprowadzono badania pulsometryczne koni. Wyniki analiz hematologicznych i biochemicznych krwi oraz pomiarów tętna u wszystkich objętych badaniami koni dorożkarskich pracujących na Starym Mieście w Krakowie mieściły się w granicach dopuszczalnych norm, niezależnie od panujących warunków termiczno-wilgotnościowych. Konie badano także po wysiłku związanym z ich pracą (ciągnięcie dorożek z pasażerami). Także po pracy parametry mierzone u tych zwierząt nie odbiegały od przyjętych norm i nie wskazywały na przeciążenie zwierząt pracą, nawet w przypadku pracy w wysokich temperaturach. Poza okresami pracy (co drugi dzień), konie dorożkarskie odpoczywają w stajniach i na pastwiskach. Miejsca te są kontrolowane przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Krakowie oraz Urząd Miasta Krakowa. Badania koni dorożkarskich, pomiary temperatur podczas ich pracy są kontynuowane. Dodatkowo pracownicy urzędu wykonują stałe kontrole pracujących zwierząt w czasie ich rzeczywistej pracy czy postoju w centrum miasta. W raporcie wskazano także, że najmniej odpowiednim miejscem postojowym dla koni dorożkarskich jest Mały Rynek. We wszystkich pomiarach stwierdzono tam najwyższą temperaturę i jednocześnie najniższy czynnik ochładzania. Z uwagi na powyższe, w 2016 r. postój ten został zlikwidowany.

Informacja o przeprowadzonych badaniach oraz o ich wynikach została opublikowana w ramach

Międzynarodowej Konferencji organizowanej przez Uniwersytet Rolniczy w Krakowie pn. „Biotechnologia i dobrostan zwierząt gospodarskich”, która odbyła się w dniach 15-16 czerwca 2015 r. w Krakowie (*„Zoohigieniczne i fizjologiczne aspekty dobrostanu koni pracujących w Krakowie w zaprzęgach dorożkarskich”*, B. Tombarkiewicz, M. Tischner, M. Lis, K. Pawlak, W. Kanik, B. Bojarski, M. Jackowski; *International Conference on Biotechnology and Welfare In Animal Husbandry*, str. 213).

Wobec braku szczegółowych regulacji prawnych w zakresie wpływu temperatury na kondycję i zdrowie zwierząt (koni) wykonujących pracę, Urząd Miasta Krakowa wypracował opisane regulacje i ograniczenia w drodze negocjacji z przedsiębiorcami – dorożkarzami, podczas licznych spotkań i wielu konsultacji, w ścisłej współpracy z przywołanymi wyżej naukowcami wywodzącymi się ze środowisk uniwersyteckich, legitymujących się wiedzą merytoryczną w zakresie hodowli, utrzymania zwierząt zaprzęgowych oraz ich dobrostanu.

Z inicjatywy Wydziału Spraw Administracyjnych UMK od wielu lat corocznie odbywają się cykliczne spotkania – konsultacje, w których uczestniczą: pracownicy naukowcy Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, hippolog, przedstawiciel Krakowskiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, zootechnik z Wydziału Kształtowania Środowiska UMK, funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji oraz funkcjonariusze straży miejskiej, jak również przedstawiciele dorożkarzy krakowskich. Celem tych spotkań jest podsumowanie poprzedniego sezonu obsługi ruchu turystycznego pojazdami zaprzęgowymi, rozpatrywanie ewentualnych problemów pojawiających się w tym zakresie oraz przypomnienie obowiązujących wytycznych na kolejny rok wykonywania działalności.

O podejmowanych od lat działaniach na rzecz poprawy dobrostanu koni dorożkarskich świadczy fakt znacznego ograniczenia wymiaru ich pracy. Konie są zaprzęgane do dorożek co drugi dzień (14-15 dni w miesiącu), a łączny czas ich pracy nie przekracza 12 godzin na dobę. Ograniczenie dni pracy koni następuje także dodatkowo w dniach, kiedy wjazd do Rynku Głównego jest niemożliwy z uwagi na organizację imprez lub innych przedsięwzięć. Ponadto, duża liczba dorożkarzy posiada więcej niż jedną parę koni, co pozwala na częstą ich wymianę (praca koni odbywa się rotacyjnie). Wykorzystywanie przez dorożkarzy dwóch koni do jednego pojazdu zaprzęgowego, pozwala równomiernie rozłożyć obciążenie na każde ze zwierząt (właśnie m.in. z tego powodu są one dobierane wielkością). W ramach podjętych działań na rzecz poprawy warunków pracy koni wprowadzono także obowiązek ograniczenia zarówno wielkości dorożek (obecnie dopuszcza się zaprzęgi o maksymalnej długości do 7 m), jak i typów pojazdów (dopuszczalne są dwa typy: victoria oraz lando). Pojazdy te są mniejsze i lżejsze od tych, do których jeszcze parę lat temu były zaprzęgane konie. Ponadto wprowadziliśmy zmianę kół, które posiadają ogumienie oraz hamulce, a zaprzęg prowadzony jest przez dwa konie. Decyzja miasta o wymianie zaprzęgów konnych była dużym wydatkiem dla przedsiębiorców – dorożkarzy, którzy mieli obowiązek przyjąć narzucone im zmiany. Warto także wspomnieć o samych dorożkarzach i powożących, którzy corocznie szkolą się, podnosząc w ten sposób swoją wiedzę i kwalifikacje. Szkolenia obejmują różnorodną tematykę, m.in. zasady prawidłowego żywienia zwierząt, fachową opiekę nad zwierzętami, ochronę zwierząt, itp. Szkolenia te są obowiązkowe. Ponadto przedsiębiorcy – dorożkarze mają obowiązek posiadania aktualnych badań lekarsko-weterynaryjnych, wykonywanych regularnie przez lekarzy-weterynarzy. Świadczą one, że konie są zdrowe i dobrze odżywione. Jednocześnie ogólny stan kondycyjny tych zwierząt wskazuje na jakość sprawowanej nad nimi opieki przez ich właścicieli. Przez fachowców jest

**Magiczny
Kraków**

on oceniany na więcej niż dobry. Warto dodać, iż przedsiębiorcy – dorożkarze regularnie poją i karmią konie na postojach. Fakt ten niejednokrotnie można zaobserwować, przebywając w Rynku Głównym w Krakowie. Dodatkowo w ramach dbania o dobrostan koni w ramach łatwego i częstego dostępu do wody, zwłaszcza w sezonie letnim Wydział Spraw Administracyjnych UMK w porozumieniu z Zakładem Sieci Wodociągowej udostępnia dodatkowe 3 lokalizacje zastępczych punktów do poboru wody dla dorożek. Punkty są czynne od około godz. 11.00.

Pragniemy jednocześnie zdementować przekazywane informacje o rzekomo częstych wypadkach komunikacyjnych z udziałem pojazdów zaprzęgowych. Tego typu zdarzenia nie mają miejsca często, są to zdarzenia incydentalne. W ostatnim czasie w żadnym wypadku konie nie ucierpiały.

Tomasz Popiołek

Dyrektor Wydziału Spraw Administracyjnych UMK